

Starožitnosti na cestách

text Ing. Simona Šustková, 1. viceprezident Asociace starožitníků ČR, www.asociace.com

| foto Antique Alma, Aukční dům Valentinum VII.

Tématem jarního veletrhu Antique, který již 23. dubna, začíná v Novoměstské radnici v Praze, je cestování starožitností, aneb starožitnosti na cestách. Co si pod tímto pojmem představít?

O jaké české starožitnosti je zájem v zahraničí a jaké starožitnosti z ciziny naopak zajímají české sběratele?

A jaká je vlastně legislativa týkající se vývozu našeho umění a starožitností za hranice?

Minulý měsíc byly v ročence Art + zveřejněny údaje o našem trhu se starožitnostmi a uměním za rok 2014. Při hodnocení trhu vychází ročenka z výsledků aukčních síní a ze zpráv od obchodníků se starožitnostmi, ale v loňském roce se zajímala i o aukční výsledky českého umění v zahraničí. Nejvyšší příčky na pomyslném žebříčku cen zabírají u nás, stejně jako ve světě, obrazy; u nich je nejsnadnější sledovat konkrétní čísla. Přesto z hlediska počtu prodaných předmětů v absolutním souhrnu na aukcích i v kamenných obchodech drží prvenství užité umění, jehož ceny jsou ale ve vyjádření na jednotlivou položku daleko nižší.

Podívejme se, co se prodalo zajímavého na našich aukcích „z dovozu“. První příčku cenových žebříčků porcelánu a kameniny obsadila **SUPREMATICKÁ KONVICE** z petrohradské manufaktury od K. Maleviče prodaná za 382 320 Kč, druhé místo patřilo Čechám, na třetím místě pomyslného žebříčku se umístila v roce 2014 opět zahraniční starožitnost, **porcelánová plastika Bůh Apollón**

z německé Mišně od J. J. Kandle-
ra prodaná za 322 000 Kč. Sběra-
telským hitem a držitelem loňského
rekordu v oblasti hodin byly zlaté
kapesní dvouplášťové hodinky
firmy Patek Philippe vybave-
né minutovým bitím, které
se vydražily za neuvěřitel-
ných 744 000 Kč, taktéž
„z dovozu“ ze Švýcarska.
Hodinky byly velmi
oblíbenou dovozovou
komoditou již v 19.
století. Čeští sběratelé se
zajímali o starožitnosti z jiných
zemí již dávno, ale pravý boom nastal
mezi světovými válkami. V sou-
časné době dovážejí obchodní-
ci starožitnosti z různých zemí
– z Francie například secesní
nábytek, historické bronzové

hodiny a sochy a slavné sklo, z Německa porcelán továren Meissen a Rosenthal, z Vídně secesní artefakty a vídeňské bronzy, z Belgie např. secesní lustry a lampičky atd. Často dovážejí i bohémika, která se tím vrací do vlasti. Z aukčních výsledků je vidět, že domácí trh si dovede poradit i se sběratelskými předměty vysoké hodnoty.

V loňském roce se daly vysledovat zahraniční prodeje výtvarných děl českých autorů celkem za 100 mil. Kč. Nejdražším bohemikem světových aukcí byl loni obraz J. Schikanedera **ZÁKOUTÍ PRAHY**, prodaný v Londýně u Sotheby's za 9,8 mil. Kč, a na mezinárodní scéně v Londýně se dostal i obraz od B. Knupfery **SOUBOJ TRITONŮ** za 1,7 mil. Kč. Ve vídeňském Dorotheu uspěla rozměrná krajina od A. Kosárka za 4,18 mil. Kč. Ženský portrét **RŮŽOVÝ KLOBOUK** od F. Kupky byl vydražen v Berlíně za 9,6 mil. Kč a velký úspěch zaznamenaly čtyři obrazy J. Šímy v Paříži vydražené za částky v rozmezí od 2 mil. do 8,9 mil. Kč. Každé z těchto děl se kdysi dostalo do ciziny, možná tam i vzniklo a zůstalo, a díky tomu se kvalitní české malířství dostává do povědomí světa, což je velmi důležité.

Ve světě současně legislativy by se většina těchto děl na zahraniční aukce nedostala. Evropská unie ponechala legislativu ochrany památek na členských státech a současná legislativa zákona 71. Sb. v novele zákona 80. Sb., resp. příloha tohoto zákona, přesně vymezuje, jaké starožitnosti a umělecká díla je možné vyvážet bez úředního povolení a jaké ne. Pokud cena či stáří starožitnosti či uměleckého díla překračuje zákonem vymezené meze, je jejich majitel povinen před vývozem požádat příslušný úřad o povolení (či zamítnutí) vývozu. Významnější díla jsou vy-

■ **NOČNÍ KRÁSKA, B. Zach, Berlín, 1920**

■ **Andílek na hlemýžďovi, Německo, Bavorsko, Rosenthal, 1. třetina 20. století, porcelán**

▼ **Váza s uchy z modrozeleného irizovaného skla se skleněnými nitěmi, přelom 19. a 20. století, secesní styl, Čechy, Palme-König (Košťany u Teplic)**

▲ **Váza ze zeleného irizovaného skla, plasticky zdobená zlatými listy, Čechy, pravděpodobně Loetz, kolem roku 1905**

hlášena za kulturní památku a nesmějí překročit naše hranice. Mnohé starožitnosti byly vyvezeny v průběhu dramatických událostí 20. století, některé ještě dříve, jiné se od nás vyvážely jako obchodní zboží hned po svém vzniku, když byly pouhými uměleckými objekty. Takto se například do Jižní Ameriky, zejména Argentiny a Uruguaye, dostalo slavné české secesní sklo, nebo do Anglie barokní sklo. Mnoho výrobců během několika slavných období českého sklářství využilo zájmu ciziny a zaměřilo se na export.

Kdysi jeden starožitník konstatoval, že starožitnosti cestovaly a budou vždy cestovat, ale síla ekonomiky se dá hodnotit podle toho, zda převládá dovoz nad vývozem. V posledních letech se zdá, že je na tom z tohoto úhlu pohledu naše ekonomika dobře. ■